

به ناوی خودای به خشندهو میهره بان

به ناوی گه نه وه

پهرله مانی کوردستان - عیراق

پشت به حوکمه کانی بر گه (1) ی ماددهی (56) و ماددهی (53) یاسای ژماره (1) ی سالی 1992 ی هموار کراوو، له سه ره نه وهی که نه نجومه نی وه زیران بهرچاوی خستوو، په رله مانی کوردستان - عیراق له دانیشتنی ئاسایی ژماره (12) ی روژی 2011/5/3، برپاری دانانی نه م یاسایهیدا:

یاسای ژماره (5) ی سالی 2011 یاسای دهزگای ئاسایشی ههریمی کوردستان - عیراق

ماددهی یه که م:

مه به ست له م زار او ه و دهسته واژانه ی دادین، و اتا کانی بهرام به ریا نه بو مه به ستی نه م یاسایه:
یه که م: ههریم: ههریمی کوردستان - عیراق.

دوو هم: سه ره و کابه تیی وه زیران: سه ره و کابه تیی نه نجومه نی وه زیرانی ههریمی کوردستان - عیراق.

سییه م: دهزگا: دهزگای ئاسایشی ههریمی کوردستان - عیراق.

چوار هم: سه ره و کی دهزگا: سه ره و کی دهزگای ئاسایشی ههریمی کوردستان - عیراق.

پینجه م: جیگری سه ره و کی دهزگا: جیگری سه ره و کی دهزگای ئاسایشی ههریمی کوردستان - عیراق.

ماددهی دوو هم:

دهزگایه که له ههریمدا به ناوی دهزگای ئاسایشی ههریمی کوردستان دادمه زریت و خاوه ن که سایه تیی مه عنه وی و سه ره به خو بی دارایی و کارگی پری ده بی ت و بودجه ی تایبه تیشی ده بی ت و به سه ره و کابه تیی نه نجومه نی وه زیرانه وه گری ده دریت.

ماددهی سییه م:

دهزگا به هه ماهه نگی له گه ل لایه نانی په یوه ندیدار، نه م نه رکانه ی دادین جیه جی ده کات:

یه که م: پاراستنی نازادی گشتی و تایبه ت به گوپره ی بنه ما کانی دیمو کراسی و مافی مرؤف.

دوو هم: ئاسایشی دهزگا کانی ده ستووری و یاسایی (په رله مان، حکومت، دادوه ری) له ههریمدا، ههروه ها که سایه تی و دهزگا کان و هی دیکه.

سییه م: پاراستنی ئاسایشی کاری سیاسی و مه ده نی و پیشه یی له ههریمدا.

چوار هم: پاراستنی ئابووری نیشتمانی.

پینجهم: مسوگەر کردنی ئاسایشی فرۆکه‌خانه‌و به‌نداو و دامه‌زراوه‌کانی نهوت و ده‌روازه‌کانی سنوور.

شه‌شهم: پارێزگاری کردن له که‌له‌پوورو کولتووری گه‌لی کوردستانی عیراق به‌ تیکرایی پیکهاته‌کانی نه‌ته‌وه‌یی و ئایینی و مه‌زه‌هبیه‌وه.

حه‌وته‌م: کۆ کردنه‌وه‌ی زانیاری و ده‌ست نیشان کردنی جه‌وجۆله‌کان له‌باره‌ی هه‌ره‌شه‌ی ناوخوا بۆ سه‌ر ئاسایشی نیشتمانی له‌ هه‌ری‌مدا و هه‌ل‌سه‌نگاندن و رووبه‌روو بوونه‌وه‌ی.

هه‌شته‌م: به‌دی هه‌ینانی ئاسایش و ئارامی کۆمه‌لایه‌تی و نه‌هه‌یشتنی تاوانی به‌رنامه‌ریژ کراره‌کان به‌ هه‌موو جۆره‌کانییه‌وه، هه‌روه‌ها نه‌هه‌یشتنی تاوانی تیرۆر و ماده‌ هه‌وشبه‌ره‌کان.

نۆیه‌م: مسوگەر کردنی ئاسایش و سه‌لامه‌تی و نه‌هه‌یستی گه‌یاندن و سه‌لامه‌تی هاتن و چوون له‌ هه‌ری‌مدا.

ده‌یه‌م: پارێزگاری کردن له‌ شوینانی خودابه‌رسی و جه‌یگه‌ی ئایینی و دابین کردنی ئاسایشیان.

یازده‌یه‌م: مسوگەر کردنی ئاسایش و سه‌لامه‌تی ناوه‌نده‌کانی گه‌شتیاری و جه‌یگه‌کانی شوینه‌وار و میژوویی و شوینه‌واره‌کان.

دوازده‌یه‌م: پاراستنی ئاسایشی خۆراک و ته‌ندروستی له‌ هه‌ری‌مدا.

سێزده‌یه‌م: پاراستنی شوینی کارو بوونی ریک‌خراوه‌کانی نیوده‌وله‌تی و کارمه‌ندانی نیوده‌وله‌تی و پاراستنی شاندى دیپلوماسی و شاندى دیکه، هه‌روه‌ها نی‌رده‌ی کونسولخانه‌کان و فه‌رمانبه‌ران و نه‌ندامانی خه‌زانه‌کانیان له‌ هه‌ری‌مدا.

چوارده‌یه‌م: به‌دواداچوونی پرسی په‌نابه‌ر و کۆچه‌ر و نیشه‌جی بووان و میوانانی بیانی له‌ هه‌ری‌مدا. پازده‌یه‌م: ئالۆگۆر کردنی تاوانبار و تۆمه‌تباران و راده‌ست کردنی دۆسیه‌کانیان له‌ نیوان ده‌زگا‌کانی هه‌ریم و ده‌زگا‌کانی فیدرالدا، به‌ گوێره‌ی ئه‌و میکانیزمه‌ی یاسا دیاریی ده‌کات.

ماده‌ی چواره‌م:

یه‌که‌م: سه‌رۆکی ده‌زگا:

به‌ سه‌رۆکی بالا‌ی ده‌زگا داده‌ندریت و خاوه‌نی ده‌سه‌لاتی کارگه‌یری و دارایی و یاسایی پێویست به‌ به‌ریوه‌بردنی ده‌زگایه‌ و له‌ په‌له‌ی وه‌زیردا ده‌بی‌ت و له‌ لایه‌ن سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه‌ کاندید ده‌کریت و به‌ مه‌رسوومی هه‌ری‌می داده‌مه‌زری‌ت.

دووهم: جه‌یگری سه‌رۆکی ده‌زگا:

سه‌رۆکی ده‌زگا، جه‌یگریکی به‌ په‌له‌ی بریکاری وه‌زاره‌ت ده‌بی‌ت، له‌ لایه‌ن سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه‌ کاندید ده‌کریت و به‌ مه‌رسوومیکی سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریم داده‌مه‌زری‌ت و ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ش

پياده ده كات كه له لايهن سەرۆكى دوزگاوه پيى ددرىت، ئەر كه كانى سەرۆكى دوزگا له كاتى ناماده نه بوونيدا ده گريته ئهستۆ.

ماددهى پينجهم:

يه كه م: ئه نجومه نى دوزگا پيك ديت له:

- 1- سەرۆكى دوزگا - سەرۆك.
- 2- جيگرى سەرۆكى دوزگا- جيگر.
- 3- بهرپوه بهراني گشتى - ئه ندام.
- 4- ئه نجومه ن بوى ههيه له كاتى پيوستدا په نا بباته بهر شاره زايان، به بى ئه وهى مافى دهنگدانيان هه بىت.

دووهم: ئه نجومه ن كۆبوونه وهى دهورى ده به ستىت و بوى ههيه له كاتى پيوستدا كۆبوونه وهى ناسايى گرى بدات و برپاره كانيشى به زۆرينه دهرده چن و له كاتى يه كسان بوونى دهنگدا، ئه و لايه نه قبوول ده كرىت كه سەرۆك دهنگى له گه ل داوه.

ماددهى شه شه م:

پيكهاته كانى دوزگا:

دوزگا برىتبه له:

يه كه م: ئه م بهرپوه بهر ايه تبه گشتيانه ي دادين:

- 1- بهرپوه بهر ايه تبه گشتى ديوان.
- 2- بهرپوه بهر ايه تبه گشتى ناسايش.
- 3- بهرپوه بهر ايه تبه گشتى ناسايش سياسى.
- 4- بهرپوه بهر ايه تبه گشتى نه هيشتنى هوشبه ر.
- 5- بهرپوه بهر ايه تبه گشتى ناسايشى فرۆكه خانه و دهر وازه سنووربه كان دامه زراوه كانى نه وت و به نداو.

دووهم: په يمانگاي په ره پيدانى ناسايش، ئه فسه ريك كه پله كه ي له پله ي عه ميد كه م تر نه بىت، سەرۆكايه تى ده كات و ده بى بروانامه ي به كالۆريۆسى به ده ست هينا بىت.

ماددهى جه و ته م:

ئەر كه كانى ئه نجومه نى دوزگا: -

يه كه م: سهرپهرشتى كردنى بهرپوه چوونى كارو، دهر كردنى برپارى پيوست له م باره يه وه.
دووهم: دانانى په پره وى ناوخو بو دوزگا، به هه ماههنگى له گه ل ئه نجومه نى ناسايشى هه ريم.

سیپه‌م: بریاری پیکه‌پیان یان هه‌لوه‌شانده‌وه یان لیکدانی به‌ریوه‌به‌رایه‌تییبه‌گشتییبه‌کان و به‌ش و هۆبه‌کانی گریّ دراو به‌دهزگاوه له‌کاتی پپۆستدا.

چوارهم: ناماده‌کردنی بودجه‌ی دهزگا

مادده‌ی هه‌شته‌م:

کاروباری دهزگا:--

یه‌که‌م: دامه‌زراندنی به‌ریوه‌به‌رانی گشتی له‌دهزگا له‌لایهن سه‌رۆکایه‌تیی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه به‌گوپه‌ی یاساکانی کار پپۆ کراو ده‌بیّت، به‌مه‌رجیّك شاره‌زایی و پپسپۆری و سالانی راژه‌وه ده‌ست پاکی ره‌چاو بکریّن و پله‌شیان له‌پله‌ی عه‌مید که‌مه‌تر نه‌بیّت.

دووهم: به‌ریوه‌به‌ران له‌دهزگادا له‌لایهن سه‌رۆکه‌که‌یه‌وه به‌راسپارده‌ی ئه‌نجومه‌نی دهزگا داده‌زمه‌زریّن، به‌مه‌رجیّك له‌هه‌لبژاردنه‌که‌دا شاره‌زایی و پپسپۆری و سالانی راژه‌وه ده‌ست پاکی ره‌چاو بکریّن و پله‌شیان له‌پله‌ی موقه‌ده‌م که‌مه‌تر نه‌بیّت.

سیپه‌م: ژمپیریاری دهزگا له‌ژیر وردیّی و چاودیری لیژنه‌یه‌کی تایه‌تدا ده‌بیّت، که‌له‌لایهن سه‌رۆکایه‌تیی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه بۆ ئه‌وه مه‌به‌سته پیک ده‌هیندریّت.

چوارهم: هه‌موو ئه‌وه یاسایانه‌ی به‌سه‌ر هه‌یزه‌کانی ئاسایشی ناو‌خۆدا په‌یره‌وه ده‌کریّن، به‌سه‌ر ئه‌فسه‌رو کارمه‌ندانی دهزگای ئاسایشی هه‌ریّمی کوردستانیشدا پیاده‌ده‌کریّن.

مادده‌ی نۆیه‌م:

سه‌رۆکی دهزگا بۆی هه‌یه رینمایی پپۆست بۆ جیبه‌جیّ کردنی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌وه په‌یره‌وی ناو‌خۆی تایه‌ت به‌دهزگا که‌ده‌ربکات.

مادده‌ی ده‌یه‌م:

خزمه‌تکردن له‌دهزگا که‌دا و مه‌رجه‌کانی وه‌رگرتن تییدا، له‌سه‌ر بنه‌مای لی‌هاتوویی و شیایوی و ده‌ست پاکی ده‌بیّت (الكفاءة والمؤهلات و النزاهة)، به‌بپۆ گویندان به‌بنه‌ماکانی ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و ئایینی و سیاسی.

مادده‌ی یازده‌م:

یاسای ده‌سته‌ی گشتیی ئاسایشی هه‌ریّمی کوردستان - عیراق ژماره (46) ی سالی 2004ی ئاسایشی هه‌لده‌وشیته‌وه.

مادده‌ی دوازده‌یه‌م:

کار به‌دهقی هه‌یج یاسا یان برپاریّك ناکریّت که‌له‌گه‌لّ حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌دا ناکوک بیّت.

مادده‌ی سیزده‌یه‌م:

پپۆسته ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران و لایه‌نه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه جیبه‌جیّ بکه‌ن.

